

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ TEORETICKÉ PRÁCE

posluchače Petra Hasalíka

ŘEČ FILMOVÝCH SNŮ

Samotný název předkládané bakalářské práce se dá vykládat tolika různými způsoby, že lze jen těžko předem odhadnout, kterým směrem se autor ve skutečnosti vydal. Jde o sny o filmech, o promluvě filmových snů, není snad nakonec filmové studio samotné továrnou na sny? A půjdeme hlouběji, jaký je vlastně rozdíl mezi filmem a snem, tedy iluzí o realitě a iluzorní realitě?

V úvodu se k této otázce vymezuje hned první postulát a hned problematicky. Podle autora v nás filmy podobně jako sen "vyvolávají iluzi, že vnímáme skutečnou realitu, a podobně jako sny nám umožňují cestovat časem a prostorem bez ohledu na fyzikální zákony." Dovolím si oponovat, jakkoliv se rád nechávám filmem unést, nikdy ve mě nevyvolal iluzi, že vnímám skutečnou realitu a nikdy jsem při jeho sledování neopustil prostor kina a čas projekce. Film je iluzí reality a každý divák si tuto skutečnost plně uvědomuje, v případě snu je hranice mezi uvědoměním a nevědomím o iluzi daleko problematičtější. A tady nastává první zásadní problém: je-li film vědomou iluzí a sen hraničně nevědomou iluzí, jak je možné v filmu-iluzi pracovat se snem-iluzí?

A dále, a to je otázka, kterou bez ohledu na šíři psychologického záběru mohla práce zodpovědět, jak se může řeč filmového snu, tedy snové sekvence v narativu, lišit od řeči filmu jako takového? Podotýkám, že řeč je nejen souhrn výrazových prostředků, jak je řečeno v úvodu, ale zároveň i pravidel k jejich uspořádání.

Samotné tělo práce se ve skutečnosti věnuje výčtu filmů, ve kterých se snové sekvence objevují, a jejich popisu. Při rozsahu práce nelze očekávat, že takový výčet bude zahrnovat všechny nebo alespoň většinu takových filmů, autor zvolil dva zástupné filmy pro každou dekádu s tím, že se pokusil vybrat ty nejtypičtější co do použitých prostředků filmové řeči, a na závěr ocituje ještě pár dalších. Tento dokument o samostudiu je poctivý a zevrubný a prokazuje posluchačův hlubší zájem o filmovou historii jako takovou i dostatečný přehled a orientaci.

Úvod i závěr práce jsou pak jediné kapitoly, ve kterých se autor pouští do analýz a hledání mezioborových souvislostí, ale po prvních větách se ukazuje, že je dobře, že tak činí právě jenom tam. Výčet výrazových prostředků filmové řeči v závěru práce by si zasloužil přehlednější uspořádání, dále bych polemizoval s některými závěry ať už teoretickými (čistě filmový časoprostor vzniká pomocí cyklické stříhové skladby) anebo praktickými (počítačové efekty jsou jednoznačně nejčastěji používanými výrazovými prostředky při vytváření snových scén či sekvencí).

Jako malou encyklopedii filmových snů, uspořádanou v časové ose filmové historie, práci doporučuji k obhajobě. Vzhledem k posluchačovu praktickému zaměření rozumím vymezení vůči souvisejícím teoretickým oborům, na druhou stranu je otázkou, proč si nezvolil téma, které by se bez exkurzů do psychologie, fenomenologie a sémiotiky obešlo lépe.

Navrhuji hodnocení D-E.

MgA. Martin Dolenský

